

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	การนำเสนอภาพลักษณ์สตรีชาวเหนือ ในภาพยนตร์ไทยคัดสรรจากสองยุค
ผู้เขียน	นายชวเลิศ สิทธิพัฒนา
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.อิสราภรณ์ พิศสะอาด

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการนำเสนอภาพลักษณ์ของสตรีชาวเหนือในภาพยนตร์ไทยจากสองยุค จำนวน 4 เรื่อง ภาพยนตร์คัดสรรจากยุคเก่าได้แก่ *เสียงซึ่งที่สนทราย* (2523) กับ *สั้นกำแพง* (2524) และภาพยนตร์คัดสรรจากยุคใหม่ ได้แก่ *เพื่อนสนิท* (2548) กับ *โสม:ความรัก ความสุข ความทรงจำ* (2555) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครที่นำเสนอบทบาทของสตรีชาวเหนือในภาพยนตร์จากทั้งสองยุค ซึ่งพิจารณาจากการวางลักษณะของตัวละคร บทบาทและสถานภาพที่มีผลมาจากการพัฒนาด้านสังคม พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมและศีลธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับเพศชาย โดยเฉพาะผู้ที่มาจากภาคกลางของประเทศไทย 2) อธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการด้านการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครที่เป็นสตรีชาวเหนือในภาพยนตร์คัดสรรจากสองยุค

จากการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์คัดสรรจากยุคเก่าเน้นการนำเสนอภาพลักษณ์ด้านความงามของสตรีชาวเหนือ และนำเสนอเรื่องการค้าประเวณีของสตรีชาวเหนือ มากกว่าภาพยนตร์ยุคใหม่ นอกจากนี้ภาพมายาคติของการเป็นลูกสาวที่วุ่นนอนสง่างาม หรือ ภรรยาที่มีความรับผิดชอบและอ่อนน้อมส่วนใหญ่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์จากยุคเก่า ขณะที่ภาพยนตร์ยุคใหม่นำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มั่นใจ เข้มแข็งเป็นตัวของตัวเอง และพึ่งตัวเองได้ในแง่เศรษฐกิจ นอกจากนี้การเหมารวมภาพลักษณ์ด้านลบปรากฏอยู่มากในภาพยนตร์จากยุคเก่า แต่ในภาพยนตร์ยุคใหม่มีความพยายามอยู่บ้างที่จะแย้งการเหมารวมภาพลักษณ์ด้านลบเหล่านี้ ด้านบทบาทและสถานภาพของสตรีชาวเหนือจากการศึกษาพบว่า สตรีชาวเหนือในภาพยนตร์ยุคเก่าถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ภายในครอบครัว ส่วนใหญ่สตรีเหล่านี้ไม่มีงานทำจึงต้องพึ่งพาผู้ชายในการอุปถัมภ์ค่าเช่าทางการเงิน เมื่อสตรีสาวชาวเหนือออก

จากครอบครัวก็มักจะถูกนำเสนอว่าเข้าไปพัวพันกับการค้าประเวณี ในขณะที่ภาพยนตร์ยุคใหม่ นำเสนอภาพลักษณ์ของสตรีชาวเหนือที่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพหรือมีโอกาสทางการศึกษา สำหรับในด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับผู้ชายพบว่าสตรีชาวเหนือในภาพยนตร์ยุคเก่ามีสถานะเป็น รองผู้ชาย โดยเฉพาะผู้ชายจากกรุงเทพ แต่ในภาพยนตร์ยุคใหม่บางเรื่องมีการนำเสนอภาพลักษณ์สตรี ชาวเหนือบางรายว่ามีความสามารถมากกว่าและฉลาดกว่าผู้ชาย การนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในแง่ บวกมากขึ้นเช่นนี้อาจวิเคราะห์ได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวทางด้านสิทธิสตรีที่มีต่อ การนำเสนอภาพแทนสตรีในภาพยนตร์และสื่ออื่นๆ อย่างไรก็ตามภาพยนตร์ยุคใหม่ก็ยังคงมีการ นำเสนอภาพลักษณ์สตรีชาวเหนือว่าเป็นรองผู้ชายหรือต้องพึ่งผู้ชายอยู่ ผลการค้นพบนี้แสดงให้เห็น ว่าแม้สังคมไทยปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลจากแนวคิดแบบสตรีนิยม ปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน ทางเพศก็ยังเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องการการแก้ไข

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Portrayal of Northern Thai Women in Selected Thai Films from Two Periods
Author	Mr.Chawaloed Sittipattana
Degree	Master of Arts (English)
Advisor	Dr.Isaraporn Pissa-ard

ABSTRACT

This study examines the portrayal of Northern Thai women in four selected Thai films from two periods of production. The selected films from the older period are *Siang Sueng Tee Sunsai* (1980) and *Sankampang* (1981), and the newer films are *Puen Sanit* (2005) and *Home: Love, Happiness and Memories* (2012). The first objective of this study is to explore the images of the leading female characters from the selected films in various aspects, such as characterization, social roles and status associated with social development, cultural and moral behaviors as well as relations of power with men, especially those from Central Thailand. The second objective is to find out if there are changes or improvement of Northern Thai women's images as seen in the selected films.

The study reveals that the physical beauty of Northern Thai women is emphasized more often in the old period films than in the newer ones. The old films also tend to focus more on Northern women's involvement in the sex industry. Additionally, ideal images of Northern women as obedient daughters or responsible and submissive wives often appear in older films, whereas newer films place more emphasis on women's confidence, autonomy and economic independence. Furthermore, in the older films negative stereotypes of Northern Thai women are common while newer films reveal some attempts to challenge those stereotypes. As for women's roles and status, Northern women in older films tend to be confined to the domestic sphere and most of them have no job, so they have to rely on men for financial support. Once

leaving the domestic sphere, young Northern women are often depicted as involving in the sex trade. However, in the newer films, Northern women are shown as capable of earning their own salary or having more opportunities in education. Regarding male-female power relations, Northern women in older films are portrayed as subordinate to men, especially those from Central Thailand. In the newer films, however, there are some Northern women who are depicted as possessing superior ability and intelligence to their male counterparts. This more positive characterization of Northern Thai women could be seen as reflecting the impact of feminist movements on the representations of women in contemporary Thai films and other forms of media. Nonetheless, newer films also include Northern women who appear inferior to or dependent on men. This suggests that, despite the influence of feminist thoughts in modern Thailand, gender inequality is still a problematic issue that needs to be addressed in Thai society nowadays.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved